

Prvostepeni sud je, prihvaćajući uglavnom tuženikove navode, odbio tužbeni zahtjev, a drugostepeni je, povodom tužiteljeve žalbe prvostepenu presudu ukinuo i vratio stvar prvostepenom sudu na ponovno raspravljanje.

Medju ostalim žalbenim razlozima tužitelj navodi da je u tovarnom listu bila, medju ostalim, navedena i tačna kućna adresa na koju je morala biti izvršena obavijest o prispjehu robe, i da je tuženik obavijest dostavio na tu adresu, morao bi znati o kojem se Transjugu radi.

Drugostepeni sud je prihvatio ovo stajalište sa sljedećim obrazloženjem:

Opravdano ukazuje tužitelj u žalbi na činjenicu da je primaočeva adresa u spornim tovarnim listovima i bez oznake "Transjug" Split bila navedena toliko potpuno da uz običnu pažnju radnika tuženika nije mogla ni smjela nastati utužena šteta. Da su tuženikovi radnici dostavili sporne tovarne listove na u njima označenu adresu, našli bi tamo tužiteljevu filijalu, a ne bi našli nikakovu poslovnu jedinicu "Transjuga" Rijeka, jer je medju strankama nesporno da takve na toj adresi nema. U tom slučaju tovarni listovi bili bi dostavljeni pravom primaocu, pa utužena šteta ne bi nastala.

Zbog toga je pogrešno stajalište pobijane presude da je tužitelj sam kriv za nastalu štetu.

M.S.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 26.X 1966.

Vijeće: dr Dušan Arneri, Gabro Bađovinac, Pavao Vogin

Cestovni saobraćaj - Izvanredni prijevozi - Tarifa poduzeća za cestu - Posebna naknada za izvanredne prijevoze cestom - Ako se radi o prijevozu koji je izvanredan samo zbog prevelikih dimenzija robe, poduzeće za ceste nema prava tražiti naknadu koja se plaća za oštećenje ceste prouzrokovano težinom tereta - Za prijevoz velikih dimenzija robe poduzeće za ceste ima pravo samo na naknadu stvarnih troškova osiguranja saobraćaja - Poduzeće za ceste nema prava, ako nije pozitivnim propisom posebno ovlašćeno, propisivati tarife za iskorišćivanje ceste - U ovim tarifama nema prava paušalizirati iznos naknade za sve vrste izvanrednih prijevoza - Činjenica da je vozar, preuzimanjem dozvole za izvanredni prijevoz, pristao na tarifu poduzeća za ceste, koja tarifa nije ovlašćeno donesena, ne obvezuje vozara da plati iznos predviđen u tarifi ako se može zaključiti da je poduzeće za ceste ishodilo pristanak iskorišću-

jući svoj monopolistički položaj

Tužitelj je poduzeće za ceste, a tuženik je vozar. Tužitelj u tužbi navodi da je tuženiku dao odobrenje za izvršenje jednog izvanrednog prijevoza koji je i izvršen, te da je na temelju svoje tarife zaračunao iznos koji se plaća za izvanredne prijevoze. Obrazlažući svoj zahtjev ističe da se izvanrednim prijevozima oštećuje cesta, ali da nije moguće ustanoviti u kojem je opsegu cesta oštećena pojednim prijevozom, pa da je radi toga on, tj. tužitelj, propisao tarifu u kojoj je paušalizirao iznos naknade za izvanredne prijevoze bez obzira koliko je cesta pojednim prijevozom oštećena.

Tuženik se protivi tužbi iznoseći da se u konkretnom slučaju nije radilo o teškim teretima koji jedini mogu oštetiti cestu, već o teretu velikih dimenzija koji je izvanredan, ali se troškovi ne odnose na popravak ceste nego na osiguranje saobraćaja. Poduzeće za ceste ima pravo samo na stvarno nastale troškove osiguranja.

Prvostepeni sud je, prihvaćajući uglavnom navode tuženika, tužbu odbio, a drugostepeni sud je tu presudu potvrdio iz slijedećih razloga:

U konkretnom slučaju tuženik je naveo da je izvanredni prijevoz bio potreban samo zbog toga što je teret prelazio normalne dimenzije, pa da je bilo potrebno osiguranje od tužitelja da se zaštite ostali učesnici u saobraćaju. Tužitelj ovo nije porekao, a u ostalom je u skladu s tom tvrdnjom i činjenica da je tužitelj u utuženoj fakturi zaračunao tuženiku samo iznos od starih dinara 2.000.- za izdavanje dozvole, i iznos od st. din. 105.000.- za 105 km puta od Dobanovaca do Markovca, tj. st. din. 1.000.- po km, što odgovara tarifnoj stavci iz stava trećeg, broj 2 tužiteljeve tarife za izvanredne prijevoze zbog prekomjernih dimenzija tereta. Tužitelj je u toku prvostepenog postupka naveo da je u dozvoli za obavljanje izvanrednog saobraćaja tuženika obvezao da mu plati iznos od st. din. 317.000.- (kasnije ispravljeno na st. din. 107.000.-) baš pozivom na istu ovu stavku (tač. 2, stava 3) svoje tarife. Na temelju toga drugostepeni sud utvrđuje da je doista predmetni izvanredni prijevoz bio potreban samo zbog toga što je odnosni teret prelazio normalne dimenzije. U takvom slučaju ne dolazi u obzir izvanredno trošenje ceste zbog prekoračenja težine tereta, pa prema tome nisu od važnosti za konkretni slučaj niti oni razlozi koje je tužitelj iznio u vezi s potrebom da se paušalizira naknada štete zbog toga, jer da se opseg štete u takvim slučajevima po naravi stvari ne može od slučaja do slučaja tačno utvrditi. U slučaju kao što je ovaj dolazi u smislu odredbe člana 49, stav 7. Osnovnog zakona (Sl. l. br. 27/65) u

obzir samo naknada troškova za pratnju koja je u takvim slučajevima potrebna radi osiguranja ostalih učesnika u saobraćaju. Tužitelj nije u toku prvostepenog postupka, a niti u žalbi naveo koliki su stvarni troškovi njegove pratnje na koje bi prema navedenom jedino imao pravo, pa on što više ni tužbu ne osniva na tom činjeničnom temelju, nego kao osnovu tužbe iznosi isključivo svoju tarifu, po kojoj drži da ima pravo na paušalno zaračunavanje spornih troškova i naknade štete. Ovaj drugostepeni sud međjutim drži da bi tužitelj imao pravo na jednostranu upotrebu svoje tarife samo onda kada bi na to bio ovlašćen na temelju općeobveznog propisa i kada bi ta tarifa bila objavljena u odnosnom službenom glasilu. Bez toga tužitelj nije ovlašćen na jednostranu upotrebu svoje tarife, pa ni onako kako je to učinio, tj. da je dozvolu za izvanredni prijevoz uvjetovao plaćanjem iznosa predviđenih u njegovoj tarifi, jer tuženik zbog izvanrednih uvjeta spomenutog prijevoza (kabasti teret) vjerojatno nije mogao na drugi način (npr. željeznicom) izvršiti taj prijevoz. Kad bi se tužitelju priznalo pravo koje on traži, to bi značilo da je on ovlašćen da u monopolističkom položaju jednostrano diktira strankama uvjete izvanrednog prijevoza, što nikako nije u skladu s načelnom odredbom člana 2. cit. Zakona, prema kojoj je put javno dobro i koji je svakome pristupačan pod uvjetima koje određuje zakon i na temelju zakona doneseni propisi.

Zbog toga drugostepeni sud drži da tuženik nije dužan platiti utuženi iznos pozivom na tužiteljevu tarifu, pa i neovisno od činjenice da je primio dozvolu za prijevoz i da joj nije prigovorio, jer u protivnom slučaju ne bi imao mogućnosti da izvrši predmetni izvanredni prijevoz, osim pod uvjetima koje bi mu jednostrano odredio tužitelj.

M.S.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 26.X 1966.

Vijeće: dr Ernest Vajić, dr Dušan Arneri, Branko Lovrečki

Prijevoz kamionom - Primjena prava - Sklapanje ugovora - Dužnost plaćanja vozarine - Poslovno udruženje vozara - Na unutrašnji cestovni prijevoz primjenjuju se odredbe Medjunarodne konvencije o prijevozu robe cestom - Ako je ugovoreno da vozarinu plaća pošiljalac, ta klauzula, po mogućnosti, mora biti navedena u tovarnom listu - Primalac preuzimanjem robe i tovarnog lista plaća troškove koji su u tovarnom listu navedeni - Vozarinu može platiti i treća osoba koja nije ni primalac ni pošiljalac, ali se ona mora u tom smislu izričito obavezati - Izjava poslovnog udruženja vozara koje je sklopi-